

Nya bestämmelser som rör yrkeshögskolan

Regeringen har fattat beslut om ändringar i förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan (YHF), förordningen (2009:131) om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning (UYHF) samt en helt ny förordning som benämns förordningen (2017:13) om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan (BFYHF).

Genom förändringarna fortsätter genomförandet av de förslag som Utbildningsdepartementet har tagit fram i promemorian Ds 2015:41, En stärkt yrkeshögskola – ett lyft för kunskap, och i den efterföljande propositionen 2015/16:198 med samma namn.

Nyheter i förordningen om yrkeshögskolan (YHF)

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser:

Bestämmelserna i 1 kap. 3 § och 5 kap. 5 § i den nya lydelsen tillämpas första gången i fråga om en utbildning där beslutet om huruvida utbildningen ska ingå i yrkeshögskolan fattas den 1 april 2017 eller senare. Övriga bestämmelser börjar gälla den 7 mars 2017.

Kapitel 1

Ändring av 1 § andra stycket

Ny lydelse:

Första stycket samt 2-5 och 7 §§ gäller inte för sådana enstaka kurser som avses i 2 kap. 6 §. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Ett andra stycke har införts som anger att vissa bestämmelser i förordningen inte gäller för enstaka kurser.

Ändring av 3 §

Ny lydelse:

För att en utbildning ska få ingå i yrkeshögskolan krävs det utöver vad som anges i 3, 5, 6, 12 och 13 §§ lagen (2009:128) om yrkeshögskolan att...

Kommentar:

Paragraferna 12 och 13 har lagts till i uppräknningen och detta innebär att det också krävs att utbildningen även måste uppfylla 12 och 13 §§ i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan, för att få ingå i yrkeshögskolan.

Det innebär i sin tur att anordnaren ska ha den kompetens och de förutsättningar som krävs för att anordna utbildning inom det yrkesområde som utbildningen avser (12 §), samt att anordnaren ska se till att de personer som anlitas för undervisning och handledning ska ha kompetens för den utbildning som de ska bedriva och att kompetensutveckling ska anordnas för dessa personer.

Ändring av 5 § punkten 5 och nytt andra stycke Ny lydelse:

5. i vilken omfattning en kurs inom utbildningen får bedrivas som enstaka kurs.

Till beslutet ska en utbildningsplan för utbildningen enligt 2 kap. 7 § denna förordning eller 6 § förordningen (2017:13) om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan bifogas. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Båda bestämmelserna har tillkommit med anledning av införandet av den nya förordningen om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan.

Ny rubrik före 8 §Ny lydelse:***Undantag från förordningen*****Ny paragraf – 8 §**Ny lydelse:

Undantag från denna förordning när det gäller uppdragsutbildning och behörighetsgivande förutbildning finns i förordningen (2009:131) om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning och förordningen (2017:13) om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Ny paragraf med ny bestämmelse som anger att det finns undantag från förordningen när det gäller uppdragsutbildning och behörighetsgivande förutbildning.

Ändrad rubrik före 4 §Ny lydelse:***Utbildningens omfattning och kurser***Kommentar:

Tillägg av ordet kurser.

Kapitel 2**Ändring av 4 §**Ny lydelse:

Utbildningen ska bedrivas i form av en eller flera kurser.

Kommentar:

Bestämmelsen fanns tidigare i 6 § men har flyttats till 4 §.

Ändring av 6 § och nytt bemyndigande Ny lydelse:

Om det efter att en utbildning har påbörjats konstateras att det finns tomma platser på utbildningen kan sökande antas till en eller flera kurser inom utbildningen (enstaka kurs), även om kursen eller kurserna var och en för sig eller tillsammans omfattar mindre än 100 yrkeshögskolepoäng.

Utbildningsanordnaren ska anmäla till Myndigheten för yrkeshögskolan att en enstaka kurs ska bedrivas.

Myndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om anmälan. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Nytt innehåll som innebär att sökande kan antas till enstaka kurser inom yrkeshögskolan, om det finns tomma platser på yrkeshögskoleutbildningen. Kravet på 100 yrkeshögskolepoäng gäller inte för en enstaka kurs. Dessutom krävs en anmälan till Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). MYH har också fått ett nytt bemyndigande att utfärda föreskrifter om denna anmälan.

Kapitel 3**Ändring av 3a § och utökat bemyndigande**Ny lydelse:

Myndigheten för yrkeshögskolan får meddela föreskrifter om krav på särskilda förkunskaper och om sådana villkor som avses i 3 § tredje stycket. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Ändringen innebär att myndighetens bemyndigande att utfärda föreskrifter ifråga om särskilda förkunskaper och villkor inte bara gäller för utbildningar med inriktning som kräver nationellt likvärdigt innehåll utan för alla yrkeshögskoleutbildningar.

Kapitel 4**Ändring av 2 § punkten 1 och andra stycket**Ny lydelse:

Ledningsgruppen för utbildningen ska

1. se till att utbildningen genomförs enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan, denna och andra förordningar och föreskrifter som har meddelats av Myndigheten för yrkeshögskolan samt i enlighet med beslut av myndigheten,

2. anta sökande till utbildningen,

3. pröva frågor om tillgodoräknande enligt 2 kap. 12 §,

4. utfärda examens- och utbildningsbevis, och

5. svara för att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs.

Ledningsgruppen får när det gäller en enstaka kurs överlåta de uppgifter som avses i första stycket 2 och 4 till utbildningsanordnaren. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Tillägg av "andra förordningar" i första punkten. I andra stycket anges att ledningsgruppen får delegera uppgifter avseende antagning och utfärdande av examen- och utbildningsbevis när det handlar om en enstaka kurs.

Kapitel 5**Ändring i 4 § - nya stycken och nytt bemyndigande**Ny lydelse:

Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om statsbidrag eller särskilda medel efter ansökan av den som enligt 4 § lagen (2009:128) om yrkeshögskolan får anordna en utbildning inom yrkeshögskolan.

Det ska anges i ansökan om den avser statsbidrag eller särskilda medel för en enstaka kurs eller för annan utbildning inom yrkeshögskolan.

Myndigheten får meddela ytterligare föreskrifter om ansökan. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Andra stycket talar om att det i ansökan ska anges om den gäller för en enstaka kurs eller för annan utbildning inom yrkeshögskolan. Tredje stycket innebär att myndigheten får utfärda föreskrifter om ansökan om statsbidrag eller särskilda medel.

Nytt andra stycke i 5 §Ny lydelse:

Myndigheten ska vid fördelningen även beakta resultat från genomförd tillsyn, kvalitetsgranskning och uppföljning. Förordning (2017:15).

Kommentar:

Bestämmelsen innebär ett ytterligare kriterium vid fördelningen av statsbidrag eller särskilda medel som innebär att myndigheten även ska beakta resultatet från sin tillsyn, kvalitetsgranskning och uppföljning.

Förordningen om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan (BFYHF)

Förordningen är helt ny och börjar gälla den 7 mars 2017.

I korthet innebär den nya förordningen en möjlighet för en utbildningsanordnare som anordnar en ordinarie utbildning inom yrkeshögskolan att även kunna ansöka om att få anordna behörighetsgivande förutbildning för den ordinarie utbildningen.

Förutbildningen ska ge den studerande kunskaper så att denne ska kunna bli behörig till den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen. Den studerande som har klarat av förutbildningen med godkänt resultat ska sedan antas till den aktuella ordinarie utbildningen inom yrkeshögskolan.

Kraven är dock att det ska finnas en brist eller antas finnas en brist på behöriga sökande och det ska behövas kvalificerad arbetskraft med en sådan kompetens som yrkeshögskoleutbildningen ger.

Nedan följer hela förordningen med kommentarer från MYH:

Inledande bestämmelser

1 § Den som anordnar en ordinarie utbildning inom yrkeshögskolan får ansöka om att även anordna en utbildning inom yrkeshögskolan i form av behörighetsgivande förutbildning för den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen. En behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan syftar till att ge den studerande kunskaper som motsvarar de krav på behörighet som är uppställda för den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen.

Kommentar:

Här anges att det är den som får anordna en yrkeshögskoleutbildning som får ansöka om att anordna förutbildningen och här anges även syftet med förutbildningen.

Ansökan

2 § Ansökan om att en behörighetsgivande förutbildning ska ingå i yrkeshögskolan får göras samtidigt som ansökan om att den ordinarie utbildningen ska ingå i yrkeshögskolan. Ansökan om att en behörighetsgivande förutbildning ska ingå i yrkeshögskolan får även göras vid en annan tidpunkt.

Kommentar:

Ansökan kan göras både vid den ordinarie ansökningsomgången men även vid en annan tidpunkt.

Förutbildningen

3 § Förutbildningen får erbjudas i anslutning till en ordinarie utbildning inom yrkeshögskolan, om det finns eller kan antas finnas brist på behöriga sökande till den ordinarie utbildningen och det behövs kvalificerad arbetskraft med sådan kompetens som den ordinarie utbildningen syftar till att ge. Förutbildningen ska bedrivas som heltidsstudier.

Kommentar:

Här nämns två kriterier, som båda ska vara uppfyllda, för att förutbildning ska få erbjudas. Det ska finnas en brist eller antas finnas en brist på behöriga sökande och det ska behövas kvalificerad arbetskraft med en sådan kompetens som yrkeshögskoleutbildningen ger.

Beslut

4 § Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om en behörighetsgivande förutbildning ska ingå i yrkeshögskolan.

Tillämpning av andra författningar

5 § När det gäller förutbildning ska lagen (2009:128) om yrkeshögskolan tillämpas med undantag av 5 och 6 §§. Vidare ska förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan tillämpas med undantag av 1 kap. 1 och 3 §§ samt 2 kap. 1, 2, 4-6, 7-11 och 13-16 §§ och 17 § första stycket.

När det gäller förutbildning som bedrivs som uppdragsutbildning finns det ytterligare undantag från förordningen om yrkeshögskolan och undantag från denna förordning i 5 § förordningen (2009:131) om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning.

Kommentar:

För förutbildningen gäller inte kraven i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan (YHL) som anger att en yrkeshögskoleutbildning väsentligen ska bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper (5 §). Dessutom undantas vissa ska-krav i 6 § YHL som gäller för den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen.

De undantagen som görs från YHF gäller bestämmelser om vem som får ansöka, vad som krävs för att utbildningen ska få ingå i yrkeshögskolan, utbildningens mål, utbildningens uppläggning, utbildningens omfattning och kurser, utbildningsplaner, kursplaner samt betyg.

Utbildningsplan

6 § För varje förutbildning ska det finnas en utbildningsplan. Av planen ska följande framgå:

1. utbildningens benämning,
2. den ansvariga utbildningsanordnaren och i förekommande fall övriga utbildningsanordnare,
3. den yrkeshögskoleutbildning som utbildningen förbereder för,
4. om undervisningen helt eller delvis bedrivs på engelska,
5. utbildningens omfattning, huvudsakliga uppläggning och organisation,
6. de krav på behörighet som gäller för att bli antagen till utbildningen, och
7. de grunder som ska användas vid urval bland behöriga sökande till utbildningen.

Kommentar:

För behörighetsgivande förutbildningar finns egna bestämmelser om utbildningsplaner angivna direkt i BFYHF.

Betyg och utbildningsbevis

7 § Betyg ska sättas på en genomförd förutbildning.

8 § Som betyg ska något av uttrycken Icke godkänt, Godkänt och Väl godkänt användas.

Kommentar:

Ovanstående bestämmelser motsvarar de som gäller för en ordinarie yrkeshögskoleutbildning men här anges de direkt i BFYHF.

9 § Den som genomgått en förutbildning och vill få sina kunskaper dokumenterade på annat sätt än genom betyg ska få ett utbildningsbevis. I beviset ska utbildningens innehåll och de mål som den studerande har uppnått anges.

Utbildningsanordnaren ansvarar för att de studerande informeras om möjligheten att få ett utbildningsbevis.

Kommentar:

Här skiljer sig bestämmelserna åt från de som anges i YHF vad gäller betyg. För en behörighetsgivande förutbildning kan den studerande välja att få ett utbildningsbevis istället för betyg. Dessutom ska information ges om denna möjlighet.

Antagning till den ordinarie utbildningen

10 § Den som har genomgått en förutbildning med godkänt resultat ska antas till den ordinarie utbildning inom yrkeshögskolan som förutbildningen förbereder för.

Kommentar:

Medger att den studerande som är godkänd vid en förutbildning antas direkt till den ordinarie yrkeshögskoleutbildningen.

Bemyndiganden

11 § Myndigheten för yrkeshögskolan får meddela föreskrifter om
1. utbildningsplaner,
2. betyg och utbildningsbevis,
3. fördelning av statsbidrag och särskilda medel, och
4. verkställigheten av denna förordning.

Myndighetens föreskrifter med stöd av första stycket 3 får avvika från vad som anges i 5 kap. 5 § förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Kommentar:

Nya bemyndiganden för MYH att utfärda föreskrifter. Det anges specifikt att MYH får utfärda föreskrifter som inte följer bestämmelserna om kriterier för fördelning av statsbidrag och särskilda medel i 5 kap 5 § YHF.

Nyheter i förordningen om utbildning inom yrkeshögskolan som uppdragsutbildning (UYHF)

Bestämmelserna börjar gälla den 7 mars 2017.

Ändring i 5 § och nytt andra stycke Ny lydelse:

När det gäller uppdragsutbildning ska förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan tillämpas med undantag av 1 kap., 2 kap. 2, 5 och 6 §§, 3 kap., 4 kap. 2 § första stycket 2, 5 kap., 6 kap. och 8 kap. 2 § andra stycket 1.

När det gäller behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan som bedrivs som uppdragsutbildning enligt denna förordning ska förordningen (2017:13) om behörighetsgivande förutbildning inom yrkeshögskolan tillämpas med undantag av 1 § första meningen och 2 och 4 §§ samt med de undantag som följer av första stycket. Vid tillämpningen av den förordningen ska det med den ordinarie utbildningen förstås den ordinarie uppdragsutbildningen. Förordning (2017:14).

Kommentar:

Ändringen i första stycket innebär att bestämmelsen om tomma platser för enstaka kurser inte gäller inom ramen för uppdragsutbildning.

Det nya andra stycket talar om att behörighetsgivande förutbildning kan ges inom ramen för uppdragsutbildning och då är det BFYHF som ska tillämpas, men det finns vissa undantag. Undantagen berör ansökningsförfarandet och beslutshandlingen för MYH. För att få bedriva en behörighetsgivande förutbildning inom ramen för uppdragsutbildning räcker det med en anmälan till MYH.

Ändring i 6 § andra stycket Ny lydelse:

Ledningsgruppen för utbildningen, som enligt 4 kap. 2 § första stycket 1 förordningen om yrkeshögskolan ska se till att utbildningen genomförs, ska även se till att uppdragsutbildningen genomförs enligt denna förordning.

Kommentar:

Ingen ändring i sak. Ändringen är en följdändring med anledning av en ändring i YHF.